

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

галузі. Вони допомагають спілкуватися та комунікувати з людьми з інших країн, допомагають знайти друзів; навчатися без обмеження у часових рамках.

Властивостями мобільних додатків у навчанні є: мобільність та зручність використання, можливий індивідуальний підбір завдань для кожного учня, економія часу викладача (перевіряє завдання сама система, а викладачу залишається лише внести оцінки до журналу), доступність, допомагає у організації дистанційного контролю навчання учнів.

Література

1. Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: навчальний посібник Львів: СПОЛОМ, 2011, 136 с.
2. Шапран Л.Ю. Дидактичні можливості використання автоматизованих навчальних курсів вивчення іноземних мов / *Нові технології навчання*. Київ: НУХТ, 2006. С.98-100.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА УРОКАХ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

А. В. Берлінська,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. Сучасний стан міжнародних зв'язків України, вихід її у європейський та світовий простори, нові політичні, соціально-економічні та культурні реалії вимагають підвищення статусу іноземних мов у нашій країні.

Іноземна мова є важливим засобом міжкультурного спілкування, вона сприяє вербальному порозумінню громадян різних країн, забезпечує такий рівень їхнього культурного розвитку, який дозволяє вільно орієнтуватись і комфортно почуватись у країні, мова якої вивчається.

У зв'язку з цим актуальною стає позиція, за якої здатність зрозуміти представника іншої культури залежить не тільки від коректного використання мовних одиниць, але й від особливих умінь розуміти норми його культури, у тому числі мовленнєвої поведінки у різноманітних ситуаціях спілкування.

У порівнянні з попередніми роками, значно змінилися пріоритети і в іншомовній навчальній діяльності. Аналіз вимог до уроку іноземної мови свідчить про необхідність докорінної зміни усього процесу навчання іноземної мови. Таким чином, важливе місце в процесі навчання посідає розвиток та формування в учнів комунікативної компетентності.

Науковці (Бондар М. Скуратівська М.О.) зазначають, що комунікативна компетенція складається з кількох видів:

- мовної (лінгвістичної) компетенції, яка забезпечує оволодіння учнями мовним матеріалом з метою використання його в усному і писемному мовленні;

- мовленнєвої компетенції, яка пов'язана з формуванням в учнів умінь і навичок спілкуватися в чотирьох видах мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні (монолог, діалог), читанні, письмі;

- соціокультурної компетенції, яка передбачає засвоєння культурних і духовних цінностей свого народу та розширення і поглиблення уявлень про країни, мова яких вивчається, виховання в учнів позитивного ставлення до культури народів, що спілкуються цією мовою шляхом порівняння елементів культури та побуту своєї країни та країн, мова яких вивчається;

- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування мовленнєвими реаліями (зразками), особливими правилами мовленнєвої поведінки, характерними для країни, мова якої вивчається;

- загальнонавчальних компетенцій, що сприяють оволодінню учнями стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем [2].

Безумовно, кінцева мета розвитку кожної компетенції є навчання комунікативності, тобто вміння спілкуватись.

Вивчення будь-якої мови має ряд складнощів, з якими стикаються учні. Китайська мова не є винятком, складність її полягає в потребі запам'ятовувати великий обсяг інформації: написання ієрогліфів, запам'ятовування їх вимови та переклад.

Наприклад, існує багато способів оптимізувати вивчення китайської мови за допомогою мобільних додатків, різних організаційних методів.

У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології є невід'ємною складовою навчання. Існує велика кількість мобільних додатків для комплексного вивчення мов, зокрема китайської. У дослідженні наведемо список мобільних додатків та їх переваги:

1. Mosa Lingua. Цей додаток допомагає розширити словниковий запас з китайської мови. У ньому використовуються картки для вивчення, закріплення слів та фраз китайською. Для цього додатку треба приділяти лише 10-15 хвилин, що є дуже зручно.

2. Skritter. В китайській мові існує понад 80 000 ієрогліфів, тому дуже важливо правильно писати їх, адже одна невірна риса або крапка можуть змінити значення цілого слова. Цей додаток допомагає вивчити покрокове написання ієрогліфів та допоможе закріпити результат. Окрім цього, цей додаток допоможе поповнити словниковий запас.

3. Duolingo. Це один з найкращих додатків для вивчення китайської та інших іноземних мов. В ньому поєднується граматика, фонетика та лексика. Перевагою є те, що цей додаток створює для учасників цілі навчання на кожен день та посилає повідомлення про необхідність виконати денну норму.

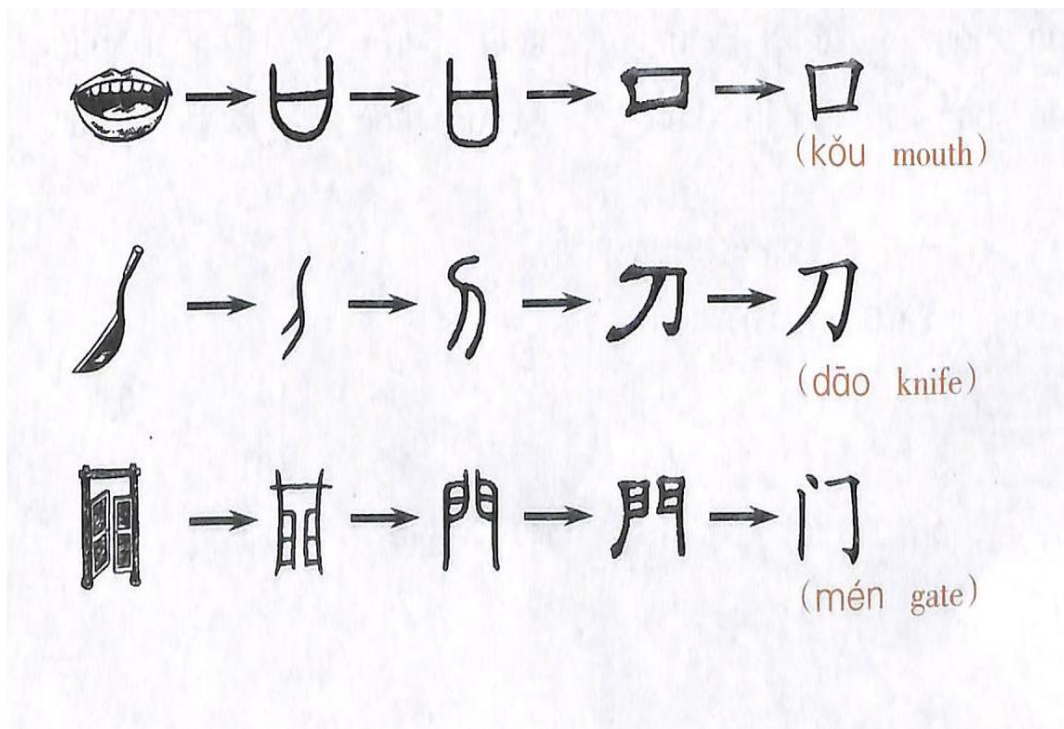
4. Trainchinese. Це додаток-словник, у ньому можна знайти будь-яке слово з урахуванням діалектів та сленгів. Також в ньому є аудіо озвучування слів та їх покрокове написання.

5. Fluent U. Вимова є невід'ємною складовою вивчення китайської мови, від тону залежить значення слова, тому важливо практикувати свою вимову. Цей додаток є одним з найкращих, він слугує прикладом для правильної вимови, якщо кожен день практикуватись, то можна значно покращити свою вимову.

6. Busuu. Цей додаток розроблений для комплексного вивчення китайської мови за допомогою розділення матеріалу на теми, це допомагає структурувати уроки. [1].

Крім використання мобільних додатків треба приділити увагу й іншим способам та методам вивчення китайської мови. Щоб покращити сприймання китайської на слух, можна переглядати китайські фільми з субтитрами. Розпочинати потрібно з дитячих дидактичних відео, адже вони розраховані для початкового рівня володіння мови. Також дуже корисно у вільний час слухати аудіо записи китайських слів та їх перекладу, це покращить вимову та допоможе запам'ятати нові слова та фрази [4].

Для вивчення написання ієрогліфів, ми вважаємо, потрібно приділяти багато часу практиці, бо написання великої кількості ієрогліфів від руки допоможуть запам'ятати їх. Дієвим методом є **метод асоціації**. Кожен ієрогліф має свою історію виникнення та елементи схожості з його значенням. Наприклад, якщо ви зможете знайти асоціацію, то буде набагато легше вивчити ієрогліфи. Наприклад: на зображенні ми бачимо еволюцію ієрогліфів: як вони виглядали раніше, коли були схожі на значення, та як вони виглядають зараз. Наочно бачимо зміни й тоді можна побудувати асоціацію, краще запам'ятати.

Картки з ієрогліфами та їх перекладом теж є ефективним способом вивчення китайської мови. У процесі створення цих карток задіюються різні органи чуття, це покращує запам'ятовування. Також у кінцевому результаті виходять картки, за допомогою яких можна повторювати слова, адже для закріплення результатів потрібно використовувати принцип міцності. Учні на уроках китайської мови повинні мати заздалегідь заготовлені порожні картки, куди будуть писати нові слова.

Створення свого «мовного блогу» у соціальних мережах теж допоможе зануритися у вивчення китайської мови. Навіть, якщо «учні- новачки», цей метод теж підходить, адже інформація, яку діти підібрали для публікації у блозі, теж запам'ятається. Також блог допоможе знайти носіїв китайської мови для практики у спілкуванні.

Ми зазначаємо, що існує дуже дієвий інтерактивний метод «**Читання Іллі Франка**», його сутність полягає в адаптації тексту, тобто дослівному перекладі книги, його поділу на речення, окремі вирази та частини. Цей метод допомагає розкрити порядок слів в китайській мові та вивчити окремі фрази, ідіоми [2].

Наприклад, на уроці китайської мови ми з учнями 5 класу читали текст «Фарбований лис» китайською мовою за допомогою методу «Читання Іллі Франка», текст виглядав так:

[只要猎物走过他的视野, 没有射不中的, 就是天上的飞鸟, 也能一箭射下成双的, 于是, 生活非常富裕.] (Zhīyào lièwù zǒuguò tāde shiyě (потрібно лише, щоб видобуток потрапив йому на очі; zhīyào - лише потрібно; тільки треба; zǒuguò- перейти; пройти;), méi yǒu shè bú zhōng de (жодного разу не схибив; не потрапити в ціль), jiù shì tiānshàng de fēi niǎo (хоч у повітрі літаючі птахи), yě néng yījiàn shèxià chéngshuāng de (теж може однією стрілою підстрелити пару птахів; shèxià - підстрелити; chéng shuāng de - попарний, з'єднаний у пару), yúshì shēng huó fēi cháng fùyù (тому життя /його/ було дуже заможним)

Хочемо наголосити у дослідженні, що ігровий метод «**Мовного щоденника**» допомагав розвивати у учнів вміння будувати речення та фрази. Його суть полягала у веденні зошита (кожен день учні записували свої думки китайською мовою). Спочатку фрази та речення були простими та не досить змістовними, але далі ми побачили побачити прогрес у вивченні китайської мови.

Наприклад: «Я сьогодні прокинулася о 7 ранку і захотіла це записати в мовний щоденник, але всі записи повинні бути китайською мовою, тому я пишу «我今天早上七点起床 / Я прокинулась о 7 ранку».

Ми використовували також активний ігровий метод «**Імітум**», за цим методом розвивалося логічне мислення учнів. Вважалося, що набагато ефективніше зрозуміти ціле речення, а не окремі слова, які потім потрібно складати у речення. У контексті окремих словосполучень краще запам'ятовувалися слова (учні розуміли значення слів. Їх використання), ці знання зберігалися у довготривалій пам'яті.

В китайській мові є свій порядок слів, порушувати який неможна, тому цей метод був ефективним. За допомогою нього учні могли мислити китайською мовою [3]. Ось, наприклад, читаючи з учнями текст про тварин, зустрічалася фраза: (我爱野生动物/ Я люблю диких тварин), і замість того, щоб запам'ятовувати окремо слова (люблю, тварини, дикі), учні вивчали ціле речення, фразу. Таким чином, вони запам'ятовували більше слів та розуміли, що

в китайській мові спочатку йде підмет, потім присудок, а означення йде перед додатком.

Ми зазначаємо, що всі ці інтерактивні методи не будуть дієвими, якщо не займатися регулярно. Тому важливою складовою вивчення будь-якої мови є розподіл часу та планування. Для детального та ефективного вивчення китайської мови потрібно приділяти мінімум одну годину кожен день. Важливо під час занять робити перерву на іншу роботу, це допоможе оновити увагу та краще сконцентруватися у вивченні мови.

Висновки. Отже, для оптимізації вивчення китайської мови існує велика кількість різних методів та засобів. Кожен з них є унікальний та має свій спектр можливостей та результатів, тому кожен вчитель має обирати та компонувати найдієвіші методи. Також, мобільні додатки полегшують вивчення китайської мови та роблять опанування мовою більш наочним.

Формування мовної компетенції з китайської мови передбачає адекватне використання граматичного, лексичного матеріалу для вирішення певних комунікативних завдань. Тому введення, опрацювання чи закріплення нового матеріалу може бути організовано за допомогою інтерактивних ігор. В основі цих ігор: розіграти певну життєву ситуацію, вміння перенести отриману під час уроку інформацію, знання у реальне життя. Під час ігор, як і під час реального спілкування, учасники повинні були уважно прислухатися один до одного, повинні були швидко думати й адекватно реагувати на зауваження своїх друзів. Крім того, під час ігор спостерігався емоційний підйом, який позитивно впливав на якість навчання і підвищував рівень знань учнів.

Література

1. Іванов Д.А. Компетенції та компетентнісний підхід у сучасній освіті // *Завуч. Управління сучасною школою*. № 1. 2018. С.4-24.

3. Овчарук О.В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті, світовий досвід та українські перспективи. Київ : К.І.С. 2004. 112 с.

3.Бондар М. Як вивчити китайську самостійно: корисні поради, ресурси та фрази для початківця. URL: https://24tv.ua/education/yak-vivchiti-kitaysku-movu-samostiyno-vdoma-poradi-novini-ukrayini_n1642430.

4.Скуратівська М.О. Діджиталізація процесу навчання іноземних мов // *Освіта та наука: трансформація, відповідальність, академічна свобода: тези допов. наукової конференції* (Київ, 5 березня 2021 року). Київ.: Університет "КРОК", 2021. С. 94-95.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

О.П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

К. Гаврилюк,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. Формування професійної компетентності вчителя входить у загальний контекст формування особистості. Тому важливим аспектом розуміння компетентності є її оцінно-світоглядна спрямованість, що характеризує людину як суб'єкта спеціалізованої діяльності в системі суспільного розвитку праці. Тут враховується здатність людини давати кваліфіковані судження, приймати адекватні та відповідні рішення в проблемних ситуаціях, планувати та здійснювати дії, які призводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей.

Тому під професійною компетентністю може розумітися стійка здатність виконувати певний вид діяльності, яка включає такі аспекти, як: глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем; гарне знання досвіду, який є в цій галузі; активне оволодіння його найкращими досягненнями;